

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

ПРОГРАМА
ЗА РАБОТА И РАЗВОЈ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Мандатен период 15-ти септември 2022 год.–14 септември 2025 год

КАНДИДАТ ЗА РЕКТОР

Проф. д-р Винета Сребренкоска

Штип, 16.05.2022 год.

СОДРЖИНА		Стр.
1.	ВОВЕД	3
	Мотивација	4
2.	ВИЗИЈА	5
3.	УНИВЕРЗИТЕТОТ И НЕГОВАТА ВИСОКООБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	6
3.1.	Наставно-образовен процес	7
3.1.1.	Студиски програми	7
3.1.2.	Студенти во центарот на Универзитетската дејност	9
4.	НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА	12
5.	УМЕТНИЧКО ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА	16
6.	ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА	18
7.	ПРОМОВИРАЊЕ НА КУЛТУРА НА КВАЛИТЕТ	18
8.	УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ, ФИНАНСИИ, ИНФРАСТРУКТУРА И ПРОСТОРЕН РАЗВОЈ	20
9.	ТРЕТА МИСИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ: ДЕЛУВАЊЕ ВО ОПШТЕСТВЕНАТА ЗАЕДНИЦАТА	22
10.	ВИДЛИВОСТ И КОМУНИКАЦИЈА	24
11.	ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА	26

1. ВОВЕД

Во современото општество, универзитетите не се само простор за стекнување на нови знаења, трансфер на знаење и развој на вештини, туку се и лидери во примена и дисеминација на нови достигнувања. Универзитетите се обврзани да учествуваат во адаптација со непосредната и пошироката општествена заедница во поглед на новите технологии, новите форми на комуникација и тие треба да бидат лидер во ширење и одбрана на основните општествени вредности - интелектуални и морални доблести, љубопитност, барање нови знаења, стремеж кон напредок, отвореност, дијалог, толеранција и солидарност. Тие цели, таа улога, тој долг кон заедницата, Универзитетот Гоце Делчев во Штип (УГД), со 15-годишна историја, може да го постигне само со отвореност во секој поглед: отвореност кон новите идеи, отвореност во меѓусебната соработка и отвореност во комуникацијата, пред се со студентите како примарна и најважна смисла на нашата работа, но и со сите партнери и општеството како целина. Преку создавање на предуслови за интегрална поврзаност и хармонична усогласеност во наставата и науката може да се обезбеди квалитетно образование, создавање научен подмладок и издигнување на врвни стручњаци неопходни за успешен развој во сите домени како движечка сила во целокупните развојни процеси.

Актуелните европски и светски општествени прилики, обележани со здравствени, економски, политички и општествени кризи, невработеност, миграција, конфликти, како и нови демографски промени, го наметнуваат прашањето за тоа која и каква ќе биде судбината на нашиот Универзитет во краткорочна, среднорочна и долгорочна перспектива. Без да се прави детална анализа, може слободно да се каже дека образовните институции кои нема да се адаптираат на новите општествени случувања немаат добра перспектива. Брзите промени во начинот на живот бараат од нас да изградиме флексибилен, компетитивен, дигитализиран, глобален и мобилен универзитет, способен да се спротивстави на големиот број општествени предизвици. Само универзитетите кои ќе развијат карактеристики да бидат флексибилни, конкурентни и видливи на национално и на интернационално ниво ќе имаат шанса на среднорочен и долгорочен план да се адаптираат и да опстанат на регионален, европски и светски образовен простор.

Во таа смисла, мојата програма за работа на Универзитетот се темели на принципите на посветеност, отвореност, транспарентност, достапност и правичност како основни вредности потребни за квалитетен институционален развој.

Сите основни заложувања и темелни обврски кои се презентирани во предложената програма за работа на УГД во наредниот тригодишен период се однесуваат на почитување на вредностите и основните принципи на дејствување на УГД, градени 15 години, и на понатамошно развивање на дејноста на Универзитетот во согласност со општествениот развој како и на негово афирмирање во земјава и надвор од неа.

МОТИВАЦИЈА

Одлуката да се кандидирам за ректор на Универзитетот Гоце Делчев во Штип произлезе од низа сопствени размислувања и врз основа на искуства стекнати низ 30 годишен работен век во областа на научно истражувачката работа и науката. Имено, 15 години стекнував искуство во развојно истражувачки оддел во производна индустрија, од кои последните пет години извршував одговорна функција како Директор на Секторот за развој, истражување и маркетинг. Тој период на извршување на низа менаџерски должности, лично созревање и континуирано ангажирање во сферата на научните истражувања и сопственото образование, јасно ги профилира моите ставови и визија. Продолжив со континуирана работа во областа на високото образование и науката во УГД, каде професионално припаѓам. Моите искуства како декан на Технолошко технички факултет кој успешно го водев и го развивав во два мандата и дополнително еден мандат како Претседател на Универзитетскиот сенат, во мене генерира грижа, познавање и визија за Универзитетот и за неговата иднина, што ја иницира мојата желба активно да партиципирам и да придонесам во развојот и унапредувањето УГД, давајќи му статус каков што заслужува.

Мојата кандидатура за оваа одговорна должност претставува чест, а истовремено и голем предизвик и лично определување што ми дава уште повеќе енергија и сила да дадам сè од себе во наредните три години и да се посветам целосно на просперитетот на Универзитетот како една од темелните вредности на нашето општество. Моите искуства како Директор на Сектор во производно претпријатие и како декан на Технолошко технички факултет и член на Ректорската управа во период од осум години и пред се моето искуство како професор и научник со бројни настапи во меѓународни и национални проекти и афирмација на европски простори, создадоа темелни познавања за начинот на функционирање на институциите. Тоа претставува дополнителна сигурност и мотив за моето размислување и убедување дека оваа должност можам да ја извршувам квалитетно и комплетно.

Овој период на активно учество во раководните структури на Универзитетот, во национални комисии за наука, во комисии за развој на стратегија за паметни специјализации и поврзување на научните институции со бизнис секторот, како и активна и блиска соработка со наставно-научните кадри на единиците, сенаторите и нашето меѓусебно познавање, почитување и доверба се дополнителен мотив во донесувањето на одлуката да се кандидирам за ректор, мотив кој се базира на вербата во заедничка работа и заеднички успех на сите чинители на Универзитетот.

2. ВИЗИЈА

Во основа на мојата визија за Универзитетот се студентите како центар на универзитетското дејствување бидејќи тие се основната причина и смисла на неговото постоење. Универзитетот е регионален и национален центар за образовна, научно истражувачка и уметничка работа на студентите и наставниците кои делуваат во согласност со академските вредности, стремејќи се кон висок квалитет и креативност, кои во отворена соработка со околината развиваат општество засновано на знаење, иновативност, одржлив развој и демократски и етички принципи.

Како ректор, доколку бидам избрана, ќе се залагам Универзитетот да биде иновативен, креативен и неуморен во иницирањето на истражување и во примена и пренос на стекнатото знаење. Само Универзитет кој е истражувачки во потполност, може да ја исполни и својата наставно-образовна задача. Истовремено, ќе се залагам да учествува во претприемнички иницијативи и стручно апликативни проекти, а притоа да не се наруши образовниот процес и истражувачката работа. Секогаш ќе настојувам Универзитетот да се стреми кон висок квалитет во изведување на наставата како и во научната и уметничката дејност земајќи ги во предвид различните концепции за висок квалитет во различни области и дисциплини.

УГД во наредниот тригодишен период ќе се залагам да продолжи со активности за зајакнување на реализацијата на уставно загарантираното право за автономија на Универзитетот. Универзитетот бил и ќе остане заедница на професорите и студентите каде се зацврстуваат и унапредуваат знаењето и моралните стандарди и се пренесуваат од генерација на генерација, што пак обезбедува слободно и автономно нивно делување. Во градењето на интелектуалната слобода на членовите на академската заедница како и во сите аспекти на својата наставна и истражувачка работа, УГД мора да ја зачува својата автономија за да може критички да размислува и самостојно да искажува ставови врз основа на резултатите од истражувањето и академските вредности. Само така, Универзитетот може и мора да биде главната движечка сила на општеството како целина, не само во градењето на економскиот просперитет, туку и во создавањето на нови општествени односи во духот на слободата, толеранцијата, меѓусебното разбирање, отвореноста, дијалогот и почитувањето на различности. За реализација на овие идеали, ставени сме пред нови предизвици и барања обележани со здравствени, економски, политички и општествени промени за што треба да преземеме нови чекори и да наоѓаме нови решенија. Во овие движења и потребните промени кои треба да се направат, исклучително важна е улогата на ректорот кој мора да има способност да води и да ги следи програмските цели. Тој треба да го води Универзитетот за да течат непречено сите процеси и постапки, во согласност со прописите и со целосно почитување на сите конституенти, сите универзитетски тела и служби, сите студенти и наставници, секој поединец.

Како ректор на Универзитетот ќе ја подржувам самостојноста и одговорноста на деканите, раководителите и наставно-научниот кадар на факултетите, бидејќи само со одговорни и посветени наставници и декани ќе можеме и

понатаму да го градиме нашиот Универзитет како моќна и влијателна институција. Заедно со својот тим на соработници ќе настојувам сите наставници, истражувачи и други вработени во Универзитетот да се чувствуваат почитувани и да бидат во центарот на нашите интереси и заложувања. Ќе настојувам со својот тим на соработници, да ги фокусираме идните заложувања во научно истражувачката работа и во интернационализацијата на Универзитетот, бидејќи тоа е насока по која се движат и се развиваат високо рангираните универзитети во светот. Една од најважните задачи на ректорот и ректорската управа во идниот период ќе биде да влијае и на политичките тела во насока на зголемување на буџетот за високо образование и наука.

Подготвена сум да се посветам на горенаведените задачи и верувам дека сум способна за тоа. До сега имам учествувано во многу меѓународни проекти како FP6, Eureka, Tempus, Cost, Erasmus и др. и имам бројни настапи и афирмација на европски простори. Исто така, имам извршувано голем број важни менаџерски и општествени должности, а во последните години активно учествував во работата на разни универзитетските тела и во национални комисии за наука и за изработка на Стратегија за паметни специјализации. Притоа, постојано ги почитував демократските принципи и ги следев академските вредности. Тоа ми дава верба дека со своето искуство, ставовите и работната енергија, заеднички и рамноправно со соодветно избран тим на соработници и со целосен придонес и соработка со сите единици и универзитетски органи и служби, би можела да ја извршувам функцијата ректор на Универзитетот Гоце Делчев во Штип, и да бидам достапна на сите негови студенти, наставници и вработени.

3. УНИВЕРЗИТЕТОТ И НЕГОВАТА ВИСОКООБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Универзитетот Гоце Делчев во Штип, како второ рангиран во државата по своите научни истражувања и уметнички достигнувања, претставува голема сила, не само во научно истражувачкиот и наставно-образовниот процес, туку и во изградбата на општиот општествен напредок.

За исполнување на трите универзитетски мисии - **образование, истражување и делување во општествената заедница**, УГД има голем потенцијал, а мојата задача заедно со мојот тим ќе биде да го искористиме тој потенцијал во целост, а со тоа дополнително да ја зајакнеме неговата улога и место во државата. Богатството на УГД се состои од 12 факултети и 3 академии кои сведочат за неговата широчина и сеопфатност. Ова богатство ќе се залагам целосно да се мултиплицира и тоа со посилна функционална интеграција, синергија, преку поттикнување мултидисциплинарност, подигање на квалитетот во наставата и истражувањето, иновациите и посилно влијание врз економските текови како и отвореност кон локалната заедница и граѓаните.

Значењето на интеграцијата не е од формална природа. Интеграцијата ги подразбира спецификациите на поделните единици на Универзитетот, нивните традиции, самосвест и добро воспоставените успешни процедури. Секоја единица на Универзитетот има своја историја, свој пат, своја посебност и правен субјективитет. Интеграцијата е пред се поттикнување на хоризонтална соработка и студентска мобилност, создавање нови и поддршка на постоечките

интерфакултетски студиски програми на сите нивоа на студирање, отворање заеднички истражувачки програми кои вклучуваат истражувачи од повеќе единици. Ќе настојувам секоја единица да има автономија во управувањето, организацијата и дефинирањето на нејзините стратешки приоритети.

Високообразовната дејност претставува основа за развој на сите сегменти во општеството: индустрискиот, економскиот, здравствениот, правниот, уметничкиот, спортскиот и др. Затоа, секоја држава треба да води посебна грижа за развојот и унапредувањето на оваа дејност и тоа пред се преку јавните универзитети и другите јавни високообразовни институции.

Една од основните компоненти на високообразовната дејност е наставно-образовниот процес кој е основа на секоја современа едукативна форма на идните интелектуалци во секоја држава.

3.1. Наставно-образовен процес

Наставно-образовниот процес е темелот кој ја гради препознатливоста на секој Универзитет. Затоа е потребна постојана посветеност со цел негово унапредување и осовременување преку пренесување на научните резултати од светско ниво на нашите студенти.

3.1.1. Студиски програми

Студиските програми се основата на наставната мисија на високообразовните институции. Тие им обезбедуваат на студентите академско знаење и вештини, можат да влијаат на нивниот личен развој и можат да бидат применети во нивните идни кариери. Програмите вообичаено треба да се дизајнирани со општи програмски цели кои се во согласност со институционалната стратегија и кои имаат јасни очекувани резултати од учењето. Тие се дизајнираат да им овозможат на студентите непречено да напредуваат низ студиите и го дефинираат обемот на работа на студентите преку ЕКТС системот. Квалификациите со кои се здобиваат студентите, како и нивното искуство поврзано со високото образование, остануваат главни мисии на универзитетите, а обезбедувањето квалитет е од суштинско значење за високообразовните системи и институции со цел тие да одговорат на сите општествени промени.

Како ректор постојано ќе се залагам постоечките студиски програми на УГД континуирано да се прилагодуваат на потребите на пазарот на трудот во земјава. Ќе настојувам да се направи развој на студиските програми преку подобрување на меѓународната соработка и зајакнување на соработката со бизнис секторот. Студиските програми треба да се препознатливи на европскиот високообразовен простор како и препознатливи со квалификациите на европската рамка на квалификации.

Студиските програми на англиски јазик претставуваат основа за привлекување на странски студенти. Во наредниот период ќе настојувам да се посвети посебно внимание на развивање, акредитирање и промовирање на овие студии.

Двојна диплома и заедничка диплома претставуваат виза за признавање на нашите дипломи по автоматизам во другите земји, што претставува една од можностите за присутност на студиските програми на УГД на меѓународниот пазар на трудот. Со заеднички напори со единиците очекувам создавање на заеднички студиски програми со високорангираните универзитети од странство.

Иднината ја гледам во воведување на интердисциплинарни, мултидисциплинарни студии и развој на дисциплини за потребите на пазарот на трудот. Моја обврска во мандатниот период ќе биде поттикнување за воведување на овој вид студии преку соработка со стопанството, односно стопанските комори, јавниот сектор, користејќи ги странските искуства во оваа област.

Без детално да навлегувам во елаборација на проблемите и отворените прашања во однос на уписната политика на УГД, можам слободно да кажам дека е очигледен падот на интерес за запишување на нашиот Универзитет. Се разбира, овој негативен тренд е последица на поголем број фактори, како што се: поизразениот пад на наталитетот, иселувањето, слабите можности за вработување, ниските плати, можноста за студии во странство и др. Овие закани во голема мера се надвор од нашето директно влијание, но сепак има голем број мерки и активности кои зависат од самите нас и за кои треба низ една сеопфатна дебата и детална анализа на меѓународен, национален и универзитетски план, да изградиме стратегија за подобрување на уписната политика и студирањето на нашиот Универзитет. Во однос на погоре реченото, ќе се залагам за стратешко планирање со јасни и остварливи мерки и активности кои треба во краткорочен, среднорочен и долгорочен план да доведат до исполнување на сите зацртани цели и критериуми.

Во таа смисла, ќе се насочам на следниве активности, како примарни цели:

- детална анализа на имплементацијата на Болоњскиот процес, како основа за системско решавање на воочените проблеми;
- дефинирање на јасни и транспарентни критериуми за вреднување на студиските програми и континуирана ревизија на постоечките студиски програми на Универзитетот;
- изработка на модерни и атрактивни студиски програми поврзани со потребите на пазарот на трудот и нивно континуирано усогласување со компетенциите кои се бараат на пазарот на трудот;
- зголемување на квантитетот и квалитетот на студентската пракса во сите студиски програми, со детална анализа на очекуваните и стекнатите компетенции од неа;
- јакнење и унапредување на менторскиот систем на водење на студентите;
- воведување на нови целосно или делумно дигитализирани студиски програми на англиски јазик, како и програми за доживотно образование;
- стимулирање на изработка и реализација на заеднички студиски програми помеѓу единиците на Универзитетот;
- стимулирање на изработка и реализација на заеднички студиски програми со странски универзитети;

- зголемување на соработката со институции од јавниот и приватниот сектор во домените на наставната, стручната и научната дејност на Универзитетот;
- стимулирање на меѓународната соработка преку сите расположливи форми на соработка;
- воведување и усовршување на нови форми и методи на учење и пренос на знаење (Distance Learning Sistem - DLS, доживотно образование и др.);
- формирање Универзитетски центар за поддршка за студентите од ранливите категории (инвалиди, социјално загрозени групи и др.);
- константно заложување за подобрување на кадровските, просторните и материјалните услови за унапредување на наставниот процес и др.

3.1.2. Студенти во центарот на Универзитетската дејност

Мојата основна мисија е на УГД да се обезбеди висок квалитет, иновативно и релевантно високо образование кое е меѓународно препознатливо и инклузивно за сите студенти без разлика на нивното потекло, социјален статус и други карактеристики. Целта на ваквата ориентација е промовирање на висок квалитет на академско образование и обезбедување на квалитетна поддршка на студентите за нивниот севкупен раст и развој во идни професионалци кои ќе бидат препознаени на глобалниот пазар на трудот и кои ќе поседуваат вештини за живеење и работа во различни услови. Покрај тоа, моја задача во мандатниот период ќе биде во Универзитетот да се создадат услови во кои студентите ќе преземат активна улога како во нивното образование, така и во управување со Универзитетот, да стекнат вредности и да преземат одговорност за својот личен развој и развојот на општеството во целина и на тој начин да ги надополнат компетенциите стекнати со студирањето.

Поволна прилика е што Универзитетот Гоце Делчев во Штип има донесено голем број стратешки документи (правилници) кои се одлична основа за развој на иновативно, креативно и високо квалитетно академско образование, при што студентите се во неговиот центар. Имајќи предвид дека има одредено доцнење во спроведувањето на некои стратешките цели (Стратегија за развој на образованието во уметност, уметничко творештво и истражување, Стратегија за развој на студентска поддршка, Стратегија за положбата, улогата и подобрувањето на студентскиот стандард и др.), во следниот период, ако бидам избрана за ректор ќе настојувам да се интензивираат активностите во таа насока и во целост ќе се ангажирам во спроведувањето на овие стратешки цели.

Ќе настојувам организацијата на образовниот процес да биде примарно и континуирано насочена кон потребите на студентите (eng. student centered learning) на сите нивоа на студирање. Резултатите од учењето, кои се примарна цел на овој процес, ќе настојувам да се усогласат со идниот пазар на труд и да бидат во согласност со националната рамка на квалификации бидејќи тоа е предуслов за вертикална подвижност. Интерактивната и практичната настава во која се користат современите наставни методи гарантира постигнување на такви резултати. Таму каде што е соодветно, ќе настојувам наставата што повеќе да се поврзе со практиката, односно да се организира преку проектни задачи кои можат да ја најдат својата примена во реалното опкружување, пред се на самиот Универзитет. Ќе се залагам и ќе поттикнувам вклучување на

експерти и научници надвор од Универзитетот во наставата, особено на повисоките нивоа на студии, а кои врз основа на транспарентни критериуми можат да бидат избрани во насловни научно-наставни звања.

Значаен потенцијал за организација на иновативна и креативна настава се состои во создавањето интерфакултетски курсеви на додипломски и постдипломски студии. Ќе настојувам да се поттикне хоризонталната мобилност на студентите што се постигнува преку понуда на изборни предмети отворени за студенти од различни студиски области и за кои не се потребни предуслови. Организација на летни школи исто така е можност да се зачекори во таа насока бидејќи тие обезбедуваат од една страна стимулирачка средина, а од друга страна исклучителен потенцијал за остварување на принципите на интердисциплинарност и меѓународна препознатливоста на Универзитетот.

Ќе настојувам да се поттикне и создавање на постдипломски специјалистички студии кои ќе се креираат во соработка со надворешни чинители (на пример, професионални здруженија, бизнис секторот, сектор за граѓанско општество и др.). На докторско ниво не треба да се поттикнува функционалната интеграција на Универзитетот само преку предмети туку и преку истражувачка работа. Меѓународната соработка придонесува за видливоста и препознатливоста на Универзитетот. За привлекување странски студенти потребно е да се стимулира реализацијата на курсеви, но и на комплетни студиски програми на англиски јазик. Нашите студенти би требало полесно да одат во странските универзитети, за што ќе се ангажирам и ќе поттикнам поефективна работа на Канцеларијата за меѓународна соработка.

Ќе настојувам Универзитетот во континуитет да го подобрува системот за наградување на студентите кои покажуваат исклучителни резултати, да поттикни работа на студентски проекти кои се поврзани со потребите на општествената заедницата и да прави нивна јавна промоција.

Предуслов за мотивиран ученик е мотивиран наставник. Секој научник и истражувач не мора да биде мотивиран и квалитетен наставник. Затоа ќе настојувам да се формира Центар за унапредување на наставните компетенции кој ќе работи во насока на континуирано подобрување на компетенциите на наставникот и на создавање мотивирачка и креативна академска средина. Ќе се залагам посебно внимание да се посвети на наставните компетенции на почетокот во наставно-образовниот процес и тоа на асистенти, докторанти и доценти. Активностите на Центарот, сепак, треба да бидат достапни за сите наставници кои сакаат да го направат тоа, а посебно на оние за за кои студентите иницирале и укажале преку системот на студентски анкети. Центарот треба да спроведува систематски истражување на сите аспекти на академскиот процес со цел да се обезбедат насоки за понатамошно подобрувања.

Ќе настојувам да се направи програма за развој на повеќеслоен модел на систем за студентска поддршка што подразбира обезбедување поддршка на ниво на катедри и институти, факултети и самиот Универзитет. Најголема поддршка ќе настојувам да се обезбеди на студентите од прва година, преку менторство, групи за учење, веб-страници и информативни материјали, на ниво на катедри и институти. Кога постојат покомплексни ситуации и проблеми кои бараат посебни интервенции, поддршката ќе биде на ниво на факултет, преку давање совет во однос на студентската мобилност, ориентација во студирањето

и кариерата, правни и финансиски прашања и да обезбедува поддршка на студентите со инвалидност. На ниво на Универзитетски услуги ќе се залагам да се организираат различни форми на експертска поддршка на студентите. Ќе настојувам овој модел на услуги за поддршка на студентите кој е препознаен во светот како оптимален во однос на ефикасност и економичност да се применува и на УГД.

Ќе настојувам да се направи посебна програма за поддршка на студентите со попреченост и да се формира посебно одделение чија надлежност ќе биде исклучиво грижа за потребите на студентите за попреченост.

Исто така, ќе настојувам да се зајакне постоечкиот центар за кариера и алумни со обука на кадрите кои тоа го работат во развиените кариерни центри на универзитетите во странство. Во соработка со експертите од Универзитетот за оваа област, ќе настојувам да се подготви соодветна програма за работа на центарот која ќе ги вклучи алумните во универзитетските дејности, меѓународната афирмација на УГД и др.

Брзите општествени промени неминовно ја наметнуваат потребата за континуирана доедукација на кадрите, а универзитетот ги има експертските кадри од сите области да понуди програми за континуирано учење и издавање на соодветен сертификат. Заради тоа, ќе настојувам единиците да подготват и понудат соодветни програми за континуирано учење, како и за доквалификација и преквалификација за потребите на бизнис секторот и јавниот сектор.

УГД ќе настојувам да продолжи и понатаму со транспарентен, стабилен и ефикасен систем за стипендирање и студентски субвенции. Особено ќе настојувам да има посебен пристап за студенти кои постигнуваат врвни резултати во нивните студии или во спортот и културата. Притоа, ќе настојувам да има транспарентни правила и критериуми за определување на целните групи студенти за кои се применува системот за финансиска поддршка. Ќе се залагам да се направат напори за вклучување на надворешни чинители во механизмите за поддршка и поттик, особено за инженерските области со можности за вработување по завршување на студиите.

Со цел учество на студентите во работата на Универзитетската администрација, ќе настојувам да се воспостави функција студент-помошник ректор. Улогата на студент-помошник ректор ќе се состои во застапување на студентските интереси, координирање на работата на студентските организации и студентски правобранители со Универзитетската администрација и подобра застапеност на Универзитетот во студентските активности, со заштита на автономијата и активностите на студентските совети и други студентски организации.

Насоки на кои ќе работам заедно со мојот тим:

1. Поттикнување на висок квалитет во наставата; На секоја единица да се развие систем за препознавање, евалуација и наградување на квалитетот на наставата.

2. Поттикнување на наставниците да создаваат соодветни и иновативни наставни методи. Примерите за добри практики треба да бидат истакнати на веб-страницата на Универзитетот.

3. Поттикнување за континуирано објавување и надградување на наставна литература (учебници и учебни помагала) на платформите е-библиотека и е-учење.

5. Поттикнување за создавање мрежа на меѓуфакултетски изборни предмети.

6. Поттикнување за хоризонталната мобилност на сите нивоа на студирање.

7. Поттикнување за организирање и имплементација на летни школи кои ќе промовираат интердисциплинарност и меѓународна соработка.

8. Поттикнување за создавање на постдипломски специјалистички студии прилагодени на потребите на општествената заедница.

9. Подобрување на системот за студентски стипендии како и признавање и наградување на одлични студенти.

10. Континуирано да се води грижи за подобрување на студентските стандарди.

11. Поттикнување на студентски проекти насочени кон потребите на општествената заедницата и нивно промовирање. Силно да се промовира волонтирањето на студентите.

12. Поттикнување и зајакнување на спортските активности на студентите во рамките на Универзитетот.

13. Да се промовира меѓународната студентска мобилност и да се воспостави транспарентен систем за препознавање и вреднување на студентските воннаставни активности.

14. Формирање на Центар за подобрување на компетенциите на наставниците и придвижување кон реализација на целите кои се предвидени во стратегијата за студии и студирање.

15. Формирање на Центар за студентско советување и поддршка и континуирано зајакнување на истиот.

16. Воведување на функција студент-помошник ректор.

18. Давање на силна поддршка за автономното делување на Студентскиот сојуз и промовирање на улогата студентски правобранител.

4. НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА

Денес кога дигиталната трансформација и паметните машини стануваат составен дел од нашиот секојдневниот живот, менувајќи го начинот на работа, мобилноста, сигурноста, практичноста и друго, најголемо влијание врз севкупниот развој на современото општество имаат знаењето, иновациите и новите технологии. Во исто време, брзината и интензитетот на промените бараат социјалните, а посебно хуманистичките и уметничките истражувања да се обидат да најдат одговори на прашањата што ги носи новото време, да ни помогнат да ги разбереме сите општествени и духовни димензии во светот во кој живееме. Во овој поглед, задача на УГД е да биде неуморен во застапување на често оспоруваниот факт: науката е општествено корисна работа.

Од друга страна, образовната мисија на Универзитетот не може успешно да се оствари без квалитет во истражувачката работа. Постоене на единство и силно проникнување во истражување, едукација, трансфер на технологии и иновации се основата на секој истражувачки Универзитет. Само на овој начин Универзитетот може успешно да одговори на потребите на општеството. За да се овозможи ова, како ректор на Универзитетот, ќе имам одговорност и обврска да се борам за развој и стимулативен буџет во процесот на склучување нови програмски договори, а во исто време, да ја насочувам и поттикнувам работата на своите конституенти (единици), да ја ширам и промовирам културата на висок квалитет во истражувањето и ќе работам на развивање на мултидисциплинарност. Сите овие ставови се во согласност со Стратегијата за научно истражувачка работа што ја има УГД. Меѓутоа, УГД има потенцијал да биде уште поуспешен и препознатлив по научни активности во европски и светски размери. Но, поради долгорочното намалување и непланирано вложување во научно истражување од страна на државата, но и нерамномерна застапеност на научната активности на УГД, позицијата на Универзитетот во последните години нема значаен напредок. Затоа, како ректор, доколку бидам избрана, ќе настојувам да се продолжи и да се зајакнува научната дејност во областите во кои сме меѓународно препознатливи, на пример во биомедицината и здравството, биотехничките науки, природните и техничките науки. Но, значајно ќе настојувам да се поттикнуваат активности и во оние дисциплини кои со својата научна активност во овој момент имаат недоволно искористени сопствени потенцијали. На овој начин ќе создаваме услови за рамномерен и хармоничен развој во сите области.

Предуслов за ваков исчекор е воспоставување, елаборирање и примена на критериуми за мотивирање и развојни перформанси. Како Универзитет ќе мораме силно да се посветиме на редефинирање на критериумите за висок квалитет. Овие критериуми се неизбежни и тие мора да ги земат предвид разликите помеѓу областите и спецификите на поединечните дисциплини. Евалвацијата која се базира само на нумерички податоци е неодржлива и негативно влијае врз развојот на науката. Критериуми на кои треба да се свртиме при оценувањето на нашата истражувачка работа секако, покрај бројот на објавени научни трудови, треба да вклучува други релевантни показатели за научната и уметничката работа. На тој начин Универзитетот ќе може да ги идентификува своите најдобри истражувачи и најуспешните истражувачки групи. Достапноста до квалитетна научна литература е еден од основните услови за научни активности, затоа Универзитетот ќе вложи и понатаму напори да обезбедува постојан пристап до најважните бази на податоци. За успешно спроведување на овие активности ќе се ангажирам за обединување и интензивирање на активностите на сите групи од истражувачкиот потенцијал.

Интердисциплинарноста треба силно да се поддржува во истражувачката работа. Клучот за успех во решавањето на најсложените социјални предизвици (климатски промени, здравје, квалитет на живот, стареење население, квалитет и производство на храна, безбедност, воспитание и образование, економска стабилност) е интердисциплинарен пристап, што значи вклучување на различни стручни знаења и обединување на ресурсите. Затоа, силно ќе настојувам да се поттикне интердисциплинарноста на сите проекти (истражувачки, технолошки, образовни) во рамките на Универзитетот, но и соработка со други научни и јавни институции и стопанството, како и меѓународна соработка, а особено

вклучување во меѓународни истражувачки конзорциуми. Ќе се залагам да се стави посебен акцент за потенцијалот на општествените, а особено хуманистичките и уметничките дисциплини кои во спрега со дисциплини од областа на природните и техничките науки, биотехничките науки, биомедицината и здравството можат многу да придонесат за содржината и квалитетот на проектите значајни за целото општество.

Студиските програми за докторски студии мора да ги одразуваат промените во истражувачките и научните приоритети, додека истражувањето мора во исто време да поттикне иновативност во образовниот процес. Квалитетните истражување се основата за квалитетни докторски студии, а учество на млади научници во истражувања е неопходно за креативен пристап и решавање на научни проблеми. Од исклучителна важност ќе биде нашето залагање за да се обезбеди квалитет на постоечките докторски програми и да се поттикнува формирање на нови, во согласност со потребите на современите научни трендови.

Значаен придонес за квалитетот на докторските студии на УГД може да го постигне преку создавање и имплементација на интердисциплинарни студиски програми како и заеднички докторски програми со странски универзитети (eng. Joint Programme Studies) и можност за стекнување двојни докторати (Thesis Coututelle). Оваа активност силно ќе ја поттикнувам, а преку проактивно делување на Канцеларијата за докторски студии и програми ќе настојувам да се обезбеди и олеснување до максимум во однос на административната работа.

Во однос на иновативноста, Универзитетот има капацитет да се помести од сегашната пасивна позиција и значително да се подигне на повисоко ниво на иновации. Разни иницијативи и активности во оваа насока ќе настојувам Универзитетот да ги поддржува финансиски (Фондови за поддршка и Фондот за развој на Универзитетот) и административно, преку давање помош при примена и реализација на технолошките проекти, како и сите активности на нашите истражувачи кои се фокусирани на примена и трансфер на технологија.

Сите активности на кои ќе работам заедно со мојот тим ќе бидат во следните насоки:

1. Да се подигне квалитетот на научно истражувачката и уметничката дејност преку постигнување на научна извонредност, иновативност, соработка и мултидисциплинарен пристап во истражувањата во различни подрачја, вклучувајќи ги хуманистичките и општествените науки и уметностите.

2. Да се поттикне подобрување на истражувачката работа на единиците преку специфични критериуми за изведување и мерки (на ниво на единица) за промовирање на висок квалитет.

3. Креирање на стимулирачко истражувачко опкружување.

4. Поголема соработка меѓу единиците на Универзитетот во полето на науката, истражувањето и уметноста.

5. Зајакнување на соработката со други домашни и странски универзитети, како и со јавните научни институти со цел зголемување на истражувачките капацитети и потенцијал за професионални проекти, иновации и трансфер на технологија.

6. Иницирање и стимулирање на заеднички научноистражувачки активности (проекти, конференции, летни школи, семинари и др.), со престижни високообразовни меѓународни институции;

7. Зајакнување на алумни-мрежата со истражувачи од странство кои се со потекло од овие простори.

8. Да се обезбеди финансиска и административна помош при примена и реализација на меѓународните научни проекти, како и научни и технолошки проекти.

9. Обезбедување поголеми средства за научноистражувачка работа од сопствени извори и од државата.

10. Да се воведат годишни универзитетски награди за научна работа во сите научни области и во уметничките.

11. Кадровско јакнење и континуирана едукација на стручно административните капацитети на одделенијата за наука и меѓународна соработка, со цел поддршка на истражувачите при подготовка и реализација на национални и меѓународни научно истражувачки проекти;

12. Интензивна финансиска поддршка на единиците кои издаваат научни списанија со меѓународен уредувачки одбор, кои во зависност од научното подрачје се индексирани во референтни цитатни бази (Web of Science-WOS, Scopus, Google Scholar, PubMed, ProQuest, ProQuestCSA и др.); -

13. Зголемување на бројот на студенти вклучени во научно истражувачка работа (пред сè, студентите на втор и трет циклус студии);

14. Континуирана евалвација, модернизација и надградба на студиските програми од трет циклус студии;

15. Поттикнување за воведување нови интердисциплинарни докторски студиски програми (во рамките на Универзитетот), како и заеднички докторски програми со странски универзитети;

16. Формирање на Центар за иновации и трансфер на технологии кој примарно ќе биде насочен кон стимулација на иновативноста на студентите и академскиот кадар како и поддршка на трансферот на технологии од теоретски истражувања и лабораториски прототипови во комерцијални производи. Во таа насока, Универзитетот ќе ги стави сите расположливи капацитети во функција на промоција и зајакнување на релациите на Центарот со што поголем број единици на Универзитетот, а со тоа би се вклучил поголем број на научен кадар во неговата работа. На овој начин, Универзитетот ќе одговори на една од неговите главни задачи да биде центар за развој на нови технологии, важни за целокупниот економски развој на државата.

17. Изработка на Стратегија за истражување, трансфер на технологии и иновации на Универзитетот со цел да се развие и зајакнува иновационата улога на УГД.

18. Континуирана поддршката на Центарот за иновации и трансфер на технологии со цел да им се помогне на младите да стартуваат свои бизниси и да се остварат во делот на иноваторството во наредниот период. Тој треба да биде насочен кон вклучување на што поголем број наши студенти (млади претприемачи и иноватори) во овие програми. На овој начин, тие ќе бидат во

можност да добијат целосна поддршка, менторство и сите потребни услови за развој на нивните бизнис-планови и иновации.

19. Унапредување на соработката со стопанството преку зголемување на иновациите, технолошкиот развој и применети истражувања во разни области. Понуда на услуги преку договорно истражување преку што ќе се работи на иновативна компонента со потенцијал за подоцнежна комерцијализација од страна на компанијата со која е склучен договорот.

20. Како посебна стратешка определба на нашиот Универзитет се наметнува формирањето на посебен фонд за стипендирање на студентите на подрачјата: природни науки, технички науки, биотехнички науки, биомедицина и здравство, како едни од најважните подрачја за брз економски развој. Се разбира дека ова во голема мера треба да е поддржано од Владата на РС Македонија, која веќе е во фаза на изработка на Стратегија за паметна специјализација С4, што е главен услов за користење на европските фондови, како и задолжителен предуслов за користење на структурните фондови. Стратегијата за паметна специјализација се фокусира на развојни инвестиции во областите каде што државата има критична маса на знаење, капацитети и компетенции и во кои има иновациски потенцијал за позиционирање на глобалниот пазар. Во оваа насока, нашиот Универзитет треба да одигра една од поважните улоги.

5. УМЕТНИЧКО ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА

Универзитетот не може да биде универзитет во целосна смисла без развој на студии во областа на уметноста и уметничкото истражување. УГД досега е препознатлив по неколкугодишната работа и достигнувањата, угледот и општественото значење на резултатите на студентите и наставниците од трите академии: ликовна, музичка и филмска, како и по други истражувачи и автори од областа на уметноста. Сепак, актуелните проблеми со кои се соочуваат академиите се многубројни, а некои од нив и сосема конкретни: крајно неповолен сооднос на бројот на истражувачи/наставници и бројот на студенти со оглед на внатрешната потреба за индивидуална настава, потребата да се ангажираат голем број уметници како надворешни соработници, неадекватноста на просторите каде моментално работат и друго.

За уметничкото подрачје на настава, творештво и истражување, УГД, во идниот период ќе развие посебна Стратегија, која ќе треба да ги постави визијата и стратешките цели во ова подрачје. Една од целите на идниот развој на уметничките академии ќе биде тие да бидат во центарот на македонската уметност, духовното творештво и култура, со тенденција да прераснат во регионални центри за развој на културата и уметноста.

Во идниот период ќе се поддржува заедничката соработка на уметничките академии, како и соработката на трите академии со другите единици на Универзитетот, со кои можат да развијат интердисциплинарни проекти. Ова подразбира финансиска поддршка на проекти како концерти, изложби, рецитали, модни реви и слично на кои освен студентите кои студираат на уметничките академии ќе можат да учествуваат и студенти од други факултети како на пример Технолошко технички факултет, Педагошки, Филолошки, Факултет за природни и технички науки и други.

Во однос на надворешната соработка, јасно е дека потребите овде се значително различни од другите области: уметничките студии имаат потреба од соработка со најдобрите уметници кои не се вклучени во универзитетскиот систем. Дополнително, потребна е надворешна соработка на голем број придружен и технички персонал (на пример, шминкери, гардероби, модели итн.), а кои не е рационално да се вработуваат. Уметничкото истражување, како облик на стекнување нови знаења и сознанија од областа на културата, креативноста и изнаоѓањето на нови начини за нивна примена, сè уште не е доволно организирано како составна компонента на УГД. Ова го покренува прашањето за започнување на докторски програми во областа на уметностите, во чија реализација би учествувале истражувачи и уметници од сите уметнички области.

Потенцијалот на уметничките академии во универзитетскиот и јавниот живот се уште не се доволно искористени. Постојат многу можности за започнување на студентски проекти во областа на уметноста, како и проекти, на пример во доменот на информирање на јавноста за животот на Универзитетот, во кој студентите од академиите можат да соработуваат со студенти од општествените и хуманистичките науки.

Примарни насоки и активности на кои ќе се ангажирам:

1. Ќе се залагам да се направат напори за партнерство меѓу Министерството за култура и МОН во финансирањето на работата на уметничките академии, пред сè во изработка на студентски трудови и меѓународна соработка.

2. Силно ќе поттикнувам континуирана уметничка соработка на сите академии.

3. Ќе се залагам за поттикнување на развојот на трансдисциплинарни истражувачки проекти.

4. Ќе се залагам на наставниците на уметничките академии да им се обезбедат соодветни форми на работа со што би се створиле услови за да развијат свои истражувачки проекти.

5. Ќе иницирам да се започне докторска програма од областите на уметноста.

7. Ќе настојувам да се зајакне соработката на ликовната, музичката и филмската академија со културните институции и независните организации.

8. Ќе се залагам за формирање на Центар за уметност и уметничко истражувачка работа кој примарно ќе биде насочен кон поддршка на уметничкото истражување и творештво на УГД и кон поддршка на заедничката соработка на уметничките академии, како и соработката на трите академии со другите единици на Универзитетот, со кои можат да развијат интердисциплинарни проекти.

9. Во соработка со Градот Штип и другите градови од источниот регион ќе се залагам да се решаваат одредени просторни прашања и да се обезбеди учеството на Градот Штип во финансирањето на работата на уметниците од академиите.

6. ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА

УГД со континуирана посветеност ќе се стреми да ја зголеми својата меѓународна препознатливост и атрактивност и да стане водечки универзитет во регионот за истражување и мобилност како и да прерасне во партнер во креирање на нови идеи и политики во образованието во регионот и Европа. Интернационалната димензија ќе биде вклучена во сите дејности на Универзитетот и ќе претставува еден од клучните фактори во развојот на квалитетот. Интернационализацијата има примарно место при воспоставување и склучување на договорите со ЕУ програмите и регионот и високообразовните институции во светот. Преку интернационализација Универзитетот има за цел да ја зајакне својата положба во регионот, во Европа и во останатите делови на светот. Поконкретно, да оди во нагорна линија на Шангајската листа од година во година.

Посебно ќе посветам внимание на интернационализацијата на наставниот процес во УГД, излезната и влезната студентска и академска мобилност, јакнење на административните капацитети за предизвиците поврзани со интернационализација и учество во релевантни регионални, европски и меѓународни мрежи. Во таа смисла, како императив се наметнува потребата за изработка на Стратегија за интернационализација на Универзитетот, која би се базирала на остварувањето на примарните цели.

Во таа смисла мојот стручен тим ќе изработи Стратегија со следниве насоки:

1. Унапредување на меѓународната соработка (билатерални договори, меморандуми за соработка, заеднички проекти и слично).
2. Користење на сите европски, национални и институционални можности за зголемување на бројот на студенти, професори и административен кадар кои ќе реализираат одреден програм на меѓународна мобилност (Erasmus Mundus, Erasmus+, CEEPUS, JoinEU, Basileus, и др.);
3. Развој на заеднички студиски програми со странски универзитети, како и воведување програми со двојна диплома.
4. Зголемување на препознатливоста на постојните студиски програми.
5. Обезбедување на стручна и административна поддршка за поголема мобилност на наставниот кадар и студентите.
6. Привлекување на странски студенти и визитинг професори од странски универзитети.
7. Зголемување на учеството на кадарот во меѓународни организации и друго.

7. ПРОМОВИРАЊЕ НА КУЛТУРА НА КВАЛИТЕТ

Културата на квалитет ја пренесува идејата за квалитетот како заеднички вредности и заеднички одговорности на сите членови на Универзитетот - студенти, наставници и административен персонал. Притоа, квалитетот не се однесува само на извонредноста, туку и на континуираниот развој и подобрување на сите аспекти на делување и работа на Универзитетот. Промовирањето на културата на квалитет мора да биде помогнато од сите

засегнати страни, но во никој случај не треба да се наметнува или да се сфаќа како дополнителен административен товар. Ќе се залагам квалитетот да биде одраз на желбата на секоја засегната страна да ја подобри сопствената работа, со нови иницијативи и нивни апликации. Тоа вклучува поттикнување на самодовербата, преиспитување на сопствените практики и изнаоѓање нови и ефективни пристапи. Самоевалуацијата претставува основа на културата на квалитет и таа ќе настојувам да се спроведува на сите нивоа – од Универзитетско ниво како многу сложен систем, неговите единици, студиските програми, па се до секоја организациски единици и на крајот до секој поединец.

УГД има посветено големо внимание на формално-правната рамка на системот за гаранција за квалитет. Усвоени се голем број документи (Политика за обезбедување квалитет, Процедури на системот за обезбедување квалитет, Стратегија на системот за обезбедување квалитет на Универзитетот и слично) и формиран е Центар за обезбедување на квалитет кои претставуваат одлична основа за понатамошен развој на системот за обезбедување квалитет. Во последните години се спроведуваат внатрешни и надворешни процедури за евалуација (внатрешна и надворешна евалуација, *The European Association for Quality Assurance in Higher Education*) кои покажаа силни страни на Универзитетот, но укажаа и на некои предизвици. Ова првенствено се однесува на нерамномерен развој на системот за обезбедување квалитет на сите компоненти во Универзитетот. Кај некои компоненти обезбедувањето на квалитет е оценет како развиен или напреден, а за други тоа треба значително да се подобри. Во иднина ќе се залагам да се обезбедат услови за сите компоненти да следат примери од добри практики и да се развијат рамномерно.

Онаму каде што е можно и оправдано, ќе настојувам да се вклучат комисији за обезбедување на квалитет во кои може да се вклучат надворешни лица, како што се претставници на економијата и пошироката заедница. На тој начин се добива "поглед од надвор" и се промовира идејата на академската заедница како јавно добро.

Важно е да се нагласи дека квалитетот не важи само за наставниот процес, туку за сите активности на конституентите на Универзитетот во целина.

Со цел да се промовира културата на квалитет на УГД, мојот тим ќе работи во следните насоки:

1. Спроведување на веќе усвоени документи за обезбедување квалитет, а со тоа полесно и поефикасно да им се обезбеди функционирање на персоналот и студентите.

2. Интензивирање на понатамошната работа на зголемување на квалитетот и ефикасноста на образовните, научноистражувачките, уметничките и професионалните активности. Целите треба да се утврдат врз основа на собрани и анализирани податоци од различни извори (*The European Association for Quality Assurance in Higher Education*, самоевалуација и др.).

3. Поттикнување на вклученост на надворешни лица во системот за обезбедување квалитет.

4. Промовирање на култура на квалитет и спроведување на редовни анкети за задоволството на вработените и студентите и подобрување на системот во согласност со резултатите.

8. УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ, ФИНАНСИИ, ИНФРАСТРУКТУРА И ПРОСТОРЕН РАЗВОЈ

Вложувањето во човечките ресурси претставува главен приоритет за развој на секоја високообразовна институција, бидејќи без соодветни и квалитетни човечки ресурси не е можно релевантно и компетентно да се пренесуваат знаењето и искуството на идните генерации. Во таа смисла, стимулирањето на квалитетот и редовното усовршување на наставниот кадар ќе претставува императив во мојот мандатен период.

УГД веќе подолго време работи во услови на ограничување за нови вработувања. Стагнирањето на кадровскиот развој на Универзитетот е неповолно за општеството и за неговата економија. Последица на тоа е факултетите кои се занимаваат со високо научни и технолошки дисциплини да назадуваат бидејќи најталентираните млади научници ја користат можноста да ги развијат своите кариери и да бараат истражувачки позиции во странство. Ваквиот негативен тренд мора под итно да престане, затоа што последиците можат да бидат непоправливи. Во таа смисла, многу енергично ќе се залагам Владата и надлежното Министерство за образование и наука, во соработка со универзитетите, да изработат повеќегодишна развојна програма за пополнување на испразнетите и отворање на нови работни места на универзитетите како во делот на наставно-научниот кадар, така и во делот на административно-техничкиот персонал. Исто така, потребно е Универзитетот енергично да направи иницијатива со која ќе влијае на Владата на Република Северна Македонија и надлежното министерство да започнат програма за создавање на развојни работни места. Минимален број од тие развојните работни места треба да се дефинираат однапред, на годишно ниво, во согласност со економските можности. Од друга страна, потребна е годишна квота за развојни работни места кои би биле дистрибуирани до универзитетите и јавните научни институти според индикатори добиени од разни истражувања и потреби за настава.

Ако бидам избрана за ректор, заедно со мојот тим, ќе работиме транспарентно и одговорно. Во оваа насока, сите раководни тела, без исклучок, во својата работа ќе ги почитуваат одредбите од Статутот и другите правни акти на Универзитетот како и сите општи акти на Република Северна Македонија. Во секојдневното работење Ректорот, Ректорската управа во потесен и поширок состав и Сенатот ќе ги консултираат универзитетските комисии за сите прашања опфатени со членовите на Статутот, а се во надлежност на овие комисии.

Во однос на финансирањето, Стратегијата за образование, наука и технологија на Република Северна Македонија предвидува систем на распределба на јавните средства на високообразовните институции преку сеопфатни програмски договори. Во фазата на преговори ќе се залагам средствата наменети за УГД да бидат барем еднакви на претходните, а по можност и поголеми.

Веќе подолг период, универзитетите и Министерството за образование и наука дебатират околу финансирањето на високото образование и изнаоѓањето на соодветен систем на финансирање врз основа на сериозни

економски анализи на сите елементи што треба да бидат земени предвид. Сите анализи на релевантни домашни и меѓународни експерти од оваа област заклучуваат дека постојниот модел е неприменлив и неприфатлив и не нуди никаква развојна компонента. Финансиската и кадровската автономија претставуваат најзагрозени сегменти на целокупната универзитетска автономија.

Во тој контекст, во наредниот период, како главна и приоритетна задача се наметнува водење на проактивна политика која ќе се заснова на принципи, применети во поголем број земји во регионот и пошироко, за да се реши проблемот на платите на наставниот и соработничкиот кадар. Во таа смисла, ќе се залажам растот на платите, на краткорочен, среднорочен и долгорочен план, да го следи порастот на буџетот и порастот на платите во останатите јавни сектори.

Посебни напори ќе направам за да се повлечат средства од европските фондови и да се интензивира работата на Канцеларијата за меѓународна соработка и за проекти на ЕУ. Владата на Република Северна Македонија, веќе е во фаза на изработка на Стратегија за паметна специјализација С4 (Smart Specialisation S4), што е главен услов за користење на европските фондови, а која е фокусирана на развојни инвестиции во специфични мултидисциплинарни области каде што државата има капацитети и компетенции и во кои има иновациски потенцијал за позиционирање на глобалниот пазар. Во оваа насока, нашиот Универзитет треба да заземе поважна улога, за што ќе се ангажирам максимално со лично партиципирање во процесот на донесување на оваа Стратегија.

Состојбата предизвикана од пандемијата со корона вирусот како никогаш досега ни укажа дека е потребно сè поголемо вложување во континуирано стекнување на нови педагошки компетенции, пред сè во сферата на дигитализацијата. Станува сосема јасно дека во наредниот период треба интензивно да се работи на стимулирањето и следењето на редовното усовршување на соработниците и наставниците како врвен императив за секој современ универзитет. Само тие кои континуирано ќе се усовршуваат и ќе бидат способни релевантно и компетентно да ги пренесат знаењата и искуствата на идните генерации, ќе можат да одговорат на предизвиците што се појавија пред нас. Во таа смисла мислам дека формирањето на Центар за унапредувањето на наставничките компетенции претставува еден од важните предуслови за квалитетно усовршување на наставниците и соработниците на нашиот универзитет во делот на стекнување и усовршување на наставничките вештини и компетенции.

Посебна вредност на Универзитетот се нашите пензионирани професори. Нивното искуство и знаење се од непроценлива вредност. Во таа смисла, како доживотни членови на академската заедница заслужуваат свој простор за средби и дружење. Оттука, формирањето на клуб на пензионирани професори за мене претставува добра идеја која ќе ја реализирам во наредниот период.

Стручните служби на Универзитетот претставуваат основа за негово добро функционирање. Со цел унапредување на работата на Универзитетот, ќе настојувам да се продолжи со континуирано усовршување и професионализација на стручните служби на целиот Универзитет, преку нивна континуирана обука и професионално унапредување на индивидуалните вештини и знаења.

Во наредниот тригодишен период, јас и мојот тим ќе бидеме насочени кон следниве цели:

1. Усогласување на кадровската политика со реалните потреби и планови.
2. Водење постојана грижа за вработените: за оптовареноста на наставниците и бројот на акредитирани студиски програми, оптималната распределеност на наставниците на единиците на Универзитетот и друго.
3. Водење постојана грижа за личниот стандард на наставниците и студентите.
4. Обезбедување можност за стручно усовршување на наставниот кадар и на административно техничкиот персонал.
5. Континуирано поттикнување на поголема мобилност на наставниот кадар и на административно техничкиот персонал.
6. Обезбедување на финансиска поддршка на наставно научниот кадар за научни и стручни семинари и конференции.
7. Рационално работење и оптимално и транспарентно трошење на финансиските средства на Универзитетот.
8. Одржување на финансиска стабилност и зајакнување на финансиската положба на Универзитетот.
9. Обезбедување средства за подобрување на инфраструктурата на кампусите.
10. Инвестирање во факултетските објекти со цел подобрување на условите за работа на единиците.
11. Обезбедување на средства од МОН за капитални инвестиции (реконструкција и обнова).
12. Континуирано подобрување и зголемување на материјалните ресурси на Универзитетот: зајакнување на опременоста со информатичка опрема, набавка на нови, лиценцирани софтвери, зајакнување на опременоста на административно-техничкиот персонал, набавка и осовременување на лабораториската опрема за научни истражувања, набавка и осовременување на студентските лаборатории, набавка на научни бази за научни публикации и друго.
13. Зголемување на финансиската состојба на Универзитетот преку поголема соработка со стопанството, зголемено учество во меѓународни научни проекти, искористување на европски фондови преку партиципација во Стратегија за паметна специјализација С4 како и преку поголема соработка со Фондот за иновации и технолошки развој и соодветните министерства.
14. Намалување на трошоците на работење на Универзитетот и зголемување на вкупниот приход.

9. ТРЕТА МИСИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТОТ: ДЕЛУВАЊЕ ВО ОПШТЕСТВЕНАТА ЗАЕДНИЦАТА

Покрај научно истражувачката и уметничката работа и образовниот процес, УГД има должност како државен универзитет да делува и да биде на услуга на општествената заедница. Накратко, Универзитетот треба да го помага културниот, економскиот и општиот општествен напредок. За да придонесе за економски напредок, потребно е дополнително зголемување на капацитетот на

УГД за применети истражувања и имплементација на стручни и технолошки проекти. Ќе се залагам Универзитетот да го поддржи интересот за претприемачки иницијативи и комерцијализација на резултатите од истражувањето на своите вработени, а притоа да не го доведува во прашање образовниот процес и научната работа. Комерцијализацијата на резултатите од истражувањето ќе се залагам да се реализира или преку соработка со надворешни заинтересирани страни или преку основање spin-off компании. Иновациите и трансферот на знаења и технологии се стратешки детерминанти на Универзитетот. Сите активности во тој домен ќе бидат во надлежност на Центарот за иновации и трансфер на технологии.

Активната улога на УГД во застапување и спроведување на концептот за доживотното учење претставува дополнителен аспект на негово корисно делување во општествената заедница. Ќе настојувам УГД активно да се вклучи во спроведување на доживотното учење поради стручноста на неговите наставници. Можностите што се отвораат во оваа област се многубројни: од комплетни специјалистички постдипломски студии, преку заокружени и структурирани, но во формат помали програми, до издвоени курсеви по еден предмет. Такви се курсевите кои граѓаните би можеле да ги завршат без никакви претходно ограничувања, а курсевите може да се дизајнираат и организираат на секоја единица, без притоа да се наруши достоинството на универзитетското образование.

Во доменот на јавната функција важна улога игра и универзитетската уметничка продукција. Ќе се залагам за поинтензивно присуство на студентите од нашите академии во јавниот живот што ќе биде заемно корисно: и за јавноста која на ваквите проекти гледа со симпатии и за студентите на кои им се дава можност да ги претстават своите достигнувања пред пошироката публика.

Универзитетот во фундаментална смисла на зборот ќе се залага, да биде: место каде се поставуваат прашања и се бараат одговори, форум на високообразовани луѓе кои ја промовираат и збогатуваат општествената заедница, место каде се градат нови погледи, нови мостови, меѓусебно разбирање и солидарност. Затоа, ќе се залагам Универзитетот да биде неуморен во промовирање, развивање и одбрана на фундаменталните човечки вредности: отвореност, дијалог, толеранција, застапување на поединецот и малцинските права, волонтирање, активизам и работа со млади.

За да ја реализираме оваа мисија на Универзитетот, јас со мојот тим ќе ги превземеме следниве активности:

1. Преку работата на соодветна Комисија и Центарот за иновации и трансфер на технологии ќе се залагаме да се обезбеди активно правна и административна помош при основање spin-off компании.

2. Ќе се залагаме да се иницираат интердисциплинарни специјалистички студии во функција на доживотното учење.

3. Ќе се залагаме за стартување и организирање мрежа на курсеви и структурирани серии на тематски предавања погодни за широка публика, надвор од формалните студиски програми.

4. Ќе стимулираме и организираме јавни презентации за постигањата на студентите.

5. Ќе се залагаме за вклучување на универзитетските наставници во законодавните и извршните тела и во советодавни тела на национално и локално ниво.

6. Ќе настојуваме организирање јавни форуми и предавања за популаризација во универзитетските простории со учество на наставници и студенти, со цел унапредување на знаењето и образованието, запознавање со најновите научни текови и достигнувања, трансфер на знаења и технологија и застапување за вредноста на отвореното општество.

10. ВИДЛИВОСТ И КОМУНИКАЦИЈА

Неопходен предуслов за видливост на УГД е да биде отворен затоа што само таков може да се види и препознае и во локалната заедница и на меѓународно ниво. Отвореноста е неопходна затоа што само на овој начин Универзитетот може да биде подобар и поконкурентен; да следи, а понекогаш, во некои достигнувања и да води во научни и уметнички истражувања. Само на овој начин Универзитетот може во нашата заедница да донеси и примени достигнувања од оние кои се подобри, подобро опремени и понапредни.

Отвореноста е императив кога станува збор за мобилноста на нашите студенти, наставници и персонал на нашите стручни служби бидејќи без тоа не е можно рамноправно учество во глобалните процеси. Мобилноста ја проширува меѓународната соработка и следствено, придонесува интернационализација и видливост на Универзитетот. Посебни напори ќе направам за интензивирање на дојдовна мобилност, како и поврзување со истакнати странски и македонски научници од странство чиј престој на Универзитетот ќе биде искористен за нивно претставување пред пошироката академска и општествена заедница преку организирање на научни и популарни предавања и промовирање на важни општествени настани. Покрај тоа, Универзитетот ќе обезбеди силна поддршка за организирање на научни и стручни конференции, работилници, семинари, летни школи во чија работа ќе учествуваат меѓународно познати научници, а тоа дополнително ќе придонесе за видливоста на Универзитетот.

Во однос на истражувањето, приклучување кон меѓународни тимови и меѓународни истражувачки проекти, се најзначајните придонеси за растот на угледот, видливоста и препознатливоста на УГД. Освен тоа, неопходно е истражувањето индиректно да и служи на општествената заедница и тоа преку директен контакт на заедницата со истражувачки, образовни и уметнички активности на Универзитетот. Така може да се обезбедат различни проекти во кои граѓаните ќе можат директно да учествуваат (на пример, организација на работилници на интересни теми на пошироката публика и слично), а чија реализација ќе биде силно поддржана. Исто така, неопходно е, поттикнување и поддршка на учеството на студентите и персоналот на Универзитетот во активностите кои придонесуваат за популаризација на науката, како што е организирање популарни предавања и работилници, натпревари во презентација на научни достигнувања на начин разбирлив за сите и слично.

Како ректор ќе се залажам за интензивирање на соработката со МОН, со Македонската академија за наука и уметност (МАНУ), со јавни научни институти,

со стручни здруженија, со други универзитети, со стопанството, синдикати, со граѓански и активистички здруженија. Дефинитивно ќе се ангажирам да се развие комуникација со целата заедница преку медиумите и преку јавните кампањи.

Ќе настојувам Универзитетот да направи посебни напори за обнова и зајакнување на врските со нашата алумни заедница. Овие врски сега можат да се градат на алтернативен начин - преку социјалните мрежи. Еден можност да се поттикне чувството на припадност кон Универзитетот е и да се воспостави годишна награда за по еден научник од секоја област кој работи во странство, а студиите ги завршил на Универзитетот Гоце Делчев во Штип и во текот на годината се истакнал со посебни достигнувања во истражувачката работа, добивање или управување со престижни проекти, менторство и други научни достигнувања.

Исто така, силно ќе се залагам заедно со мојот тим на формирање посебна мрежа на спонзори, особено успешни компании кои имаат истражувачки центри или на друг начин учествуваат динамично во трансферот на знаење и технологија. Спонзорствата може да се материјализираат на различни начини, на пример во опрема, литература или овозможување електронски пристап до одредени научни публикации или доделување награди за најдобрите студенти.

Исто така, ќе се залагам да се организира Студентски центар не само како популарно место за универзитетски живот, но и како јавен простор со атрактивни содржини. Сите овие активности ќе придонесат Универзитетот да биде поприсутен и повидлив во локалната заедница, но и многу пошироко.

Активности што ќе ги превземам со мојот тим за да го направиме УГД повидлив:

1. Ќе се залагам за организирање популарни предавања од еминентни гости на Универзитетот.
2. Ќе настојувам да се зајакне присуството на Универзитетот во сите акции на полето на популаризација на науката.
3. Ќе настојувам да заживеат активностите на Студентскиот центар.
4. Ќе ја интензивирам соработката со надлежното министерство, јавните научни институти, МАНУ, другите домашни универзитети, сите чинители во образовниот процес, Градот Штип, научни и стручни здруженија и мрежа на активистички здруженија.
5. Ќе ја интензивирам соработката со медиумите.
6. Ќе се залагам за надградување на корисничките профили на Универзитетот на социјалните мрежи и студентско учество во објавување содржини поврзани со Универзитетот.
7. Ќе се залагам за редизајнирање на веб-страницата на Универзитетот.
8. Ќе се залагам да се интензивираат врските со алумни на Универзитетот, да се воспостави награда на годишното ниво за најистакнатите придонеси на нашите научници кои работат во странство, а припаѓаат на алумни заедницата на Универзитетот.

9. Ќе се залагам за воспоставување модели за привлекување деловни субјекти како спонзори на Универзитетот.

11. ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА

Сите основни заложувања и темелни обврски кои се презентирани во предложената програма за понатамошен развој и работа на УГД во наредниот тргодишен период, доколку бидам избрана за ректор ќе ги реализирам со:

- Посветеност, отвореност, транспарентност, достапност и правичност како основни вредности потребни за квалитетен институционален развој.

- Почитување на вредностите и основните принципи на досегашното дејствување на УГД, и понатамошно развивање на дејноста на Универзитетот и негово афирмирање во земјава и надвор од неа.

- Заложување за целосна автономија на УГД, како универзална академска вредност.

- Мобилизирање на сите расположливи капацитети во рамките на Универзитетот со цел да се позиционира на заслужено место во државата како институција од посебно општествено значење.

- Консолидирање и зајакнување на интегративните функции на Универзитетот.

- Соработка со деканите и раководиелите на институтите и други универзитетски органи и тела.

- Интернационализација на Универзитетот.

- Залагање за поголема интердисциплинарност.

- Залагање за поголема иновативност и трансфер на технологии на Универзитетот.

- Зајакнување на поврзувањето на Универзитетот со бизнис заедницата.

- Развивање нов модел на преприемачки Универзитет преку формирање на spin-off компании.

- Користење на нови можности од иновативните сектори преку Стратегијата за паметна специјализација С4 и добивање можности за користење на ЕУ фондови на приоритетни домени од висок интерес.

- Залагање за обезбедување на дополнителни финансиски средства за зголемување на платите на вработените, капитални инвестиции за единиците и дополнителни средства за обезбедување на тековното работење.

- Влијателно дејствување на политичките тела во насока на зголемување на буџетот за високо образование и наука.

- Обезбедување на системски решенија за континуирана обнова на наставно-научните кадри, примање на асистенти и обезбедување средства за континуирано образование.

- Решавање на сите отворени прашања поврзани со стандардот на вработените преку континуиран дијалог со извршната и законодавната власт.

- Рационално управување со човечките ресурси.

Ќе се залагам, сите единици на Универзитетот да ги води исто мото:

“Да бидеме во чекор со времето - да водиме процес на создавање на квалитетен високообразован кадар, подготвен со знаење, иновативност, креативност, уметност и претприемачки дух“.

Спремна сум заедно со мојот тим и целокупната академска заедница да се посветам на остварувањето на поставените цели и предизвици. Како гарант на ова е моето 30 - годишно искуство (од индустрија и академско) и посветеност во вршењето на голем број раководни функции, учество во бројни меѓународни проекти (Eureka, FP6, Tempus, Cost Action, Ceerpus, Erazmus), во меѓународни одбори и комисии, главен истражувач на повеќе развојно истражувачки проекти поврзани со производни претпријатија, а финансирани од МОН и Фондот за иновации и друго.

Се надевам, тие што ме познаваат можат да посведочат за моите демократски капацитети, отвореноста, комуникативноста, темелноста, посветеноста и респектот кон секој поединец, како важни предуслови за вршење на оваа важна и чесна функција. Не потценувајќи ги вредностите на сите останати ресурси значајни за развојот на нашиот Универзитет, сепак мислам дека најголем и најзначаен е човечкиот ресурс. Затоа, една од најзначајните задачи како иден ректор ќе биде вложување во професионалниот развој и целосна интеграција на вработените на Универзитетот.

Штип, 16 мај, 2022

Проф. Д-р Винета Сребренкоска

